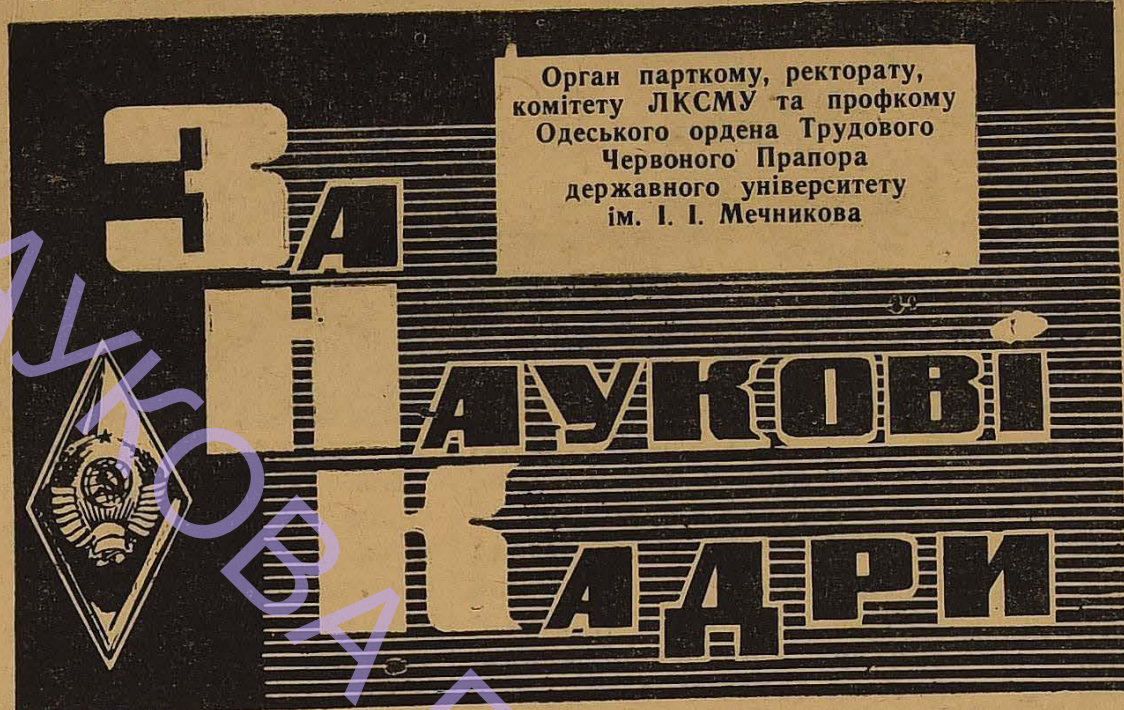

ЗА РОБОТУ, ЗА НАВЧАННЯ, ДРУЗИ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордена Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ
XXXIII

№ 23 (900)

1 ВЕРЕСНЯ

1967 р.

Ціна 2 коп

РОЗПОЧАВСЯ НОВИЙ УЧБОВИЙ.

ТВОРЧОЮ ПРАЦЕЮ,

ВИСОКОЮ УСПІШНІСТЮ

ГІДНО ЗУСТРІНЕМО

50-РІЧЧЯ

РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ!

★ В ЗНАМЕННИЙ ЧАС

СЬОГОДНІ о 9-й годині ранку в нашому університеті залунає традиційний дзвоник — вісник того, що розпочався новий навчальний рік.

Ми розпочинаємо заняття в знаменний час — час широко розгорнутої підготовки до 50-річчя Радянської влади. Гідно зустріти цей славний ювілей — ось до чого прагнуть всі радянські люди, вчені і студенти нашого орденоносного вузу.

Сьогодні разом з нами вперше ввійдуть до аудиторій сотні нових юнаків і дівчат — молодих, сповнених енергії і прекрасних мрій. Вони прийшли до нас, щоб вчитися, стати висококваліфікованими, ідейно загартованими будівниками комуністичного суспільства.

Завдання полягає в тому, щоб допомогти першокурсникам швидше знайти своє місце в учбовій і науковій роботі, розповісти їм про традиції нашого університету, зробити так, щоб юнаки і дівчата свято берегли і високо несли славу рідного університету.

В нинішньому ювілейному році перед нашим колективом стоять великі і нелегкі завдання. Всі наші сили і устремління — на успішне виконання цих завдань, на гідну зустріч 50-х роковин Радянської влади.

За творчу роботу, за навчання, друзі!

У НАУКОВИХ УСТАНОВАХ, ВИЩИХ УЧБОВИХ ЗАКЛАДАХ ТА ІНШИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ СРСР НАЛІЧУЄТЬСЯ ПОНАД 700 ТИСЯЧ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ. ЦЕ — ЧВЕРТЬ УСІХ НАУКОВИХ ПРАЦІВНИКІВ СВІТУ.

З Тез ЦК КПРС «50 років Великої Жовтневої соціалістичної революції».

Першокурсники ювілейного року

НА ФОТО (зліва направо): перший ряд — А. Чкадуа — студент юридичного факультету, С. Філіпова з факультету іноземних мов, Е. Івасенко — студент юридичного факультету. Другий ряд — Т. Сіваченко — географічний факультет, З. Павлик — біологічний факультет,

Л. Чебанова — студентка філологічного факультету. Третій ряд — Г. Пославський — механіко-математичний факультет, С. Трибунська — студентка історичного факультету та І. Петров — студент фізичного факультету.

★ УСПІХІВ ВАМ, ГЕОЛОГИ

Д ОРОГІ вступники ювілейного року, ви вивчатимете геологію дна моря. Ваша спеціальність нова, є вона тільки в нашому орденоносному університеті. Перед вами стоїть велике і дуже важливе завдання: навчитись відкривати таємниці морського дна, його гори і тераси, загадкові каньйони і коралові сади; навчитись розуміти силу морських хвиль, вміти їх приборкати і протидіяти їм. Завдання полягає в тому, щоб оволодіти методами і технікою наземних геологів і застосувати свої знання до морської геології.

Ваші старші товариші розкажуть вам про свої враження від першої морської практики 1967 року в Криму, на кораблях півдня Баренцового моря і т. д.

Вас буде навчати високоерудований професорсько-викладацький склад. Ви будете навчатись не тільки в аудиторіях, а й у добре обладнаних сучасною апаратурою і приладами лабораторіях. До ваших послуг музеї університету та великі бібліотеки.

Бажаю великих успіхів у вашому навчанні та громадському житті, у ваших прагненнях вивчати і ставити на службу народному господарству соціалістичної Батьківщини землю під морем.

Професор І. ЯЦКО

У РАДЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ ВСЯ НАРОДНА ОСВІТА ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ ЗА РАХУНОК СУСПІЛЬНИХ ФОНДІВ. ЗНАЧНІЙ ЧАСТИНІ ТИХ, ХТО НАВЧАЄТЬСЯ У ВУЗАХ І ТЕХНІКУМАХ, ВИПЛАЧУЮТЬСЯ ДЕРЖАВНІ СТИПЕНДІЇ, А ТИМ, ХТО СПОЛУЧАЄ НАВЧАННЯ З РОБОТОЮ НА ВИРОБНИЦТВІ, НАДАЮТЬСЯ ОПЛАЧУВАНІ ДОДАТКОВІ ВІДПУСТКИ.

З Тез ЦК КПРС «50 років Великої Жовтневої соціалістичної революції».

МИ-СТУДЕНТИ!

СЛОВО ПЕРШОКУРСНИКАМ ЮВІЛЕЙНОГО РОКУ

Буду біологом

БУЛО багато мрій: хотілось бути пілотом і артисткою, і геологом, і журналісткою, але обрала біологію.

Почалось все з четвертого класу. Годі я стала членом гуртка юних натуралістів. Але по-справжньому почала займатись біологією десь з сьомого класу. Проводила досліди, вирощувала на пришкольній ділянці високі врожаї, доглядала за садом. І ось перша нагорода — я учасниця ВДНГ у Москві.

...Закінчено школу. Треба остаточно вирішити, куди йти вчитись. Довго не роздумувала. Вирішила стати біологом.

Дехто дивувався, що, мовляв, цікавого знайшла в отих видах, родах... А для мене це дуже цікаво.

Коли я побувала на університетських дослідних ділянках, у мене від хвилювання забило дух. Тут я побачила багато цікавого.

Біологія — найцікавіша для мене наука. І вивчати її буду так, щоб принести користь людям.

З. ПАВЛИК

Мети досягнемо

У НАС велике свято. Ми стали студентами хімічного факультету. Приїхали до Одеси з різних міст. А здружила нас тут спільна мета — бажання стати хіміками.

Хімією захоплювались ще в школі. Уроки з хімії прищепили любов до цієї цікавої науки. І ми вирішили — будемо вступати на хімічний факультет. Зразу після школи стати студентами нам не довелось — не пройшли за конкурсом. Але мрія бути хіміком нас не залишала. І ось конкурсні іспити позаду. Ми — студенти! Перед нами широко відчинились двері в цю цікаву і загадкову науку. Ми переконані, що наполегливою працею досягнемо своєї мети.

Л. КРИМСЬКА,
Л. ВОЛЧАКОВА

Благородна професія

КОЖНА людина прагне знайти себе, обрати собі професію до душі. Прагнув до цього і я.

Рішення стати юристом виріло не зразу. Один період я захоплювався мистецтвом, зокрема живописом, але, спробувавши свої сили в цій галузі, переконався, що доброго художника з мене не вийде. Пройшов час, і я зрозумів, що найбільше мене хвилює доля людини. Тому я вирішив стати юристом.

Це благородна професія. Мені хочеться допомогти людям жити так, щоб слово Людина, як сказав М. Горький, завжди звучало гордо.

А. ЧКАДУА

Покликання

МАТЕМАТИКА подобалась мені ще з шкільної лави. Але зразу вступити до вузу мені не довелося. Моя підготовка виявилась недостатньою, щоб стати студентом.

Працюючи на підприємстві, я продовжував займатись математикою. Вивчаючи цю цікаву науку вже самостійно, я зрозумів, що це мое покликання.

Цього року я вступив до університету і дуже радий, що маю можливість серйозно зайнятися математикою.

Г. ПОСЛАВСЬКИЙ

Одна з доріг

ПЕРЕД кожним випускником середньої школи відкриваються тисячі доріг. Треба обрати одну з них.

Ще в школі я мріяла стати вчителем. Але треба було ще і ще раз перевірити себе, бо це дуже відповідальна і важка професія.

Я пішла працювати піонервожатою. Попрацювавши рік, зрозуміла, що не зміню свого рішення, що обраний мною шлях правильний.

І ось я студентка факультету іноземних мов. Я щаслива, що вступила до університету і моя заповітна мрія здійсниться.

С. ФІЛІПОВА

Важко, але почесно

Я ЛЮБЛЮ професію вчителя. Бути педагогом — це чудово!

Важко бути вчителем, але почесно. До того ж, я дуже люблю мову і літературу. Особливо до вподоби мені вірші. Улюбленим моїм поетом є Пушкін. Напевно, його поезія і прекрасні уроки мого вчителя примусили мене полюбити літературу.

Бажання більше і краще знати мову і літературу, щоб потім понести свої знання іншим, і привели мене на філологічний факультет.

А. ЧЕБАНОВА

Докладу всіх зусиль

ВАЖКО обрати професію, яка була б тобі до душі. Але буває в житті такий момент, коли остаточно вирішуєш, ким маєш стати. Так було і в мене. Хотілось бути і льотчиком, і моряком, і лікарем, і юристом. І все-таки я обрав професію юриста. Очевидно, чималий вплив мав на мене батько, який, будучи сам юристом, багато розповідав мені про романтику цієї професії і труднощі, що виникають в роботі, особливо слідчого.

Вступивши до університету в ювілейний рік Радянської влади, я докладу всіх зусиль, щоб здобути знання і стати хорошим спеціалістом.

Є. ІВАСЕНКО.

НАЙЩАСЛИВІШИЙ день в житті! Скільки радості на обличчі цієї дівчини. Вона стала студенткою в знаменний час — рік п'ятдесятиріччя Радянської влади. А це зобов'язує.

Мрія О. Скрипник стала студенткою історично-

го факультету здійсnilась. Тепер залишається лише наполегливо вчитись, радувати викладачів своїми відмінними відповідями на запитаннях та іспитах.

НА ФОТО: О. СКРИПНИК (друга праворуч) в колі своїх подруг.

Я — щаслива

ЗДІСНИЛАСЬ моя мрія. Я стала студенткою геолого-географічного факультету Одеського університету. Я щаслива, що після багатьох хвилювань, наполегливої праці, стою на порозі широко відчинених дверей університету вже не як сторонній спостерігач, а як член великого колективу студентської молоді, випускники якого кожного року вливаються у велику сім'ю радянської інтелігенції.

Мрія моя — стати географом — визріла ще за шкільною партою. Школа дала знання, друзів. А ро-

ки, проведені в її стінах, пролетіли як пісня.

Переді мною нове життя, ще більш багатогранне і захоплююче, нові турботи, нові знайомства, нові наставники. Думаю, що товаришів у мене буде не менше, ніж у школі, що будуть в університеті такі ж щирі, чуйні і вимогливі викладачі. Мрію добре вчитись. Ще хочеться побажати всім, хто став нині студентом, здійснення всіх бажань, доброго навчання.

Щастя вам, друзі, на порозі нового життя!

Т. СІВАЧЕНКО

Перші кроки

НАЙХВИЛЮЮЧІШІ хвилини в житті... Вирішується найголовніше — чи будемо ми, ким мріяли.

Стати вчителями історії ми мріяли ще з шкільної лави. Не раз дивились на своїх улюблених вчителів і нам хотілось бути такими, як вони. Нам хотілось знати історію нашої Батьківщини та інших країн, хотілось багато про що до-

відатись.

І ось перші кроки до здійснення омріяного зроблено. Ми вступили до університету, ми будемо опановувати знаннями, будемо йти нелегким шляхом студента, щоб потім віддати знання дітям, щоб прищепити їм любов до цікавої науки — історії.

О. СКРИПНИК,
С. ТРИБУНСЬКА

ВИСОКЕ ПОКЛИКАННЯ СУСПІЛЬНИХ НАУК

ІСТОРИЧНІ перемоги нашого народу, одержані за п'ятдесят років Радянської влади, демонструють перед всім світом правоту і могутню життєву силу ідей марксизму-ленінізму. «...За наші погляди, — вказував В. І. Ленін, — заступається сама історія, заступається на кожному кроці дійсність». Комуністична партія зберігає в чистоті і невпинно розвиває вічно живе марксистсько-ленінське вчення, яке стало могутньою зброєю революційної перебудови суспільства. На сучасному етапі значення теоретичної діяльності КПРС ще більше зростає.

В «Правді» було опубліковано постанову Центрального Комітету партії «Про заходи по дальшому розвитку суспільних наук і підвищенню їх ролі в комуністичному будівництві». Як відзначається в цьому важливому документі, наші теоретичні кадри за останні роки підготували і опублікували ряд глибоких досліджень в галузі історії КПРС, філософії, з економічних і правових питань, вітчизняної і всесвітньої історії. Посилилась увага вчених до розробки актуальних проблем сучасності, підвищилась їх роль у вирішенні народногоспо-

дарських завдань. Однак в наукових дослідженнях гуманітарних інститутів Академії наук СРСР, академії наук союзних республік, інших наукових установ і кафедр суспільних наук вузів не завжди дається глибокий аналіз реальних процесів громадського життя.

Теоретичні питання політичної економії соціалізму, підвищення ефективності суспільного виробництва, здійснення економічної політики на сучасному етапі розроблюються недостатньо. Мало приділяється уваги якості і глибині філософських узагальнень найновіших досягнень природознавства, вивченню проблем соціальної психології, колективу і особи, суспільства і держави, розвитку соціалістичної демократії в умовах комуністичного будівництва. Не розгорнуті в належній мірі соціальні дослідження. Багато робіт не мають нових висновків, узагальнень і рекомендацій. Ряду

досліджень не вистачає гостроти і глибини в критиці буржуазно-реформістських і дрібно-буржуазних лівосектантських поглядів.

Рівень і ефективність наукових досліджень знижуються тим, що Академія наук СРСР, академії наук союзних республік недостатньо використовують нові форми організації планування і координації дослідницьких робіт в галузі суспільних наук. Гуманітарні інститути і кафедри в ряді випадків невинновато дублюють один одного чи замикаються в колі дрібних тем, що веде до розпорощення наукових сил, гальмує сміливий пошук. Негативно відбивається на розвитку суспільних наук і те, що в ряді наукових установ рідко проводяться плідні обговорення і дискусії, слабо розвинуті критика і самокритика.

Виходячи з рішень XXIII з'їзду партії, постановою ЦК КПРС дає розгорнуту програму дій для пра-

цівників ідеологічного фронту, озброєне їх ясним розумінням значення і завдань суспільних наук в нинішніх умовах розвитку радянського суспільства, конкретно визначає головні лінії творчої діяльності кожного заводу вчених.

Шляхи і методи створення матеріально-технічної бази комунізму, напрямки і характер формування комуністичних суспільних відносин, удосконалення державного ладу і розвитку соціалістичної демократії, форми і методи господарювання, наукова організація праці, зміст і форми комуністичного виховання трудящих — такі основні проблеми, розробкою яких повинні в першу чергу займатися суспільні науки. Соціально-економічні, політичні та ідеологічні тенденції сучасного капіталізму, дуже складні процеси, що відбуваються на міжнародній арені, теоретичні проблеми міжнародного комуністичного, робітничого і

ДОДАТКОВИЙ ІСПИТ

АБИТУРІЕНТАМ-МЕДАЛІСТАМ, які склали перший іспит на «відмінно», пощастило першими надати допомогу трудівникам колгоспних ланів по збиранню урожаю в ювілейному році.

Група з 31 особи різних факультетів виявилась дружною і дисциплінованою. Зразу ж було обрано комсорга, його заступників і старосту. Вони турбувались про те, щоб група була згуртованою і дисциплінованою.

Працювати почали в неділю. І вже після першого дня роботи можна було сказати, що завдання буде виконано.

Керівник радгоспу «Красный луч» наприкінці робочого дня сказав, що він не чекав таких високих результатів від вчорашніх школярів.

Норми перевиконувались. Юнаки і дівчата працювали з запалом. На ділянці тільки й чути було: «Акакій, запиши!», «Жоро, неси ящики!». Але дівчата не тільки добре працювали, вони й весело відпочивали: ходили колективом в кіно, співали, танцювали.

Парторг радгоспу Б. Козлов відзначив:

— Ви порадували нас, трудівників села, не тільки своїми трудовими успіхами. Ви вдало підказали нашій молоді, як слід відпочивати.

А представник Центрального райкому партії В. Смирнов сказав, що університетська молодь показала себе на польових роботах з кращого боку. Біляївський же райком комсомолу вирішив, що наша група заслуговує нагороди — Почесної грамоти райкому комсомолу.

...Настав час прощання. З радісним відчуттям виконаного обов'язку сідали в машини Л. Лучко, Л. Сковородко, М. Дерлі, Л. Зєбьоль та багато інших. Сільські трудівники бажали їм успіхів в навчанні і щасливої дороги. А бухгалтер радгоспу запросив одержати зароблені гроші, які було вирішено внести до комсомольської копилки університету.

Останні прощання — і в дорогу. Складено ще один іспит — іспит на свідомість.

Г. ГОНЧАРУК.

Останній рубіж... Після цього вони, ті, хто з честю витримав іспити на знання, вже стануть студентами.

10-а година ранку. До святково прибраної аудиторії заходять члени приймальної комісії, займають свої місця. Через декілька хвилин почнеться зарахування.

Першими заходять історики. Декан історичного факультету доцент З. Першина відзначає, що цього року на факультет прийшло багато людей з великим життєвим досвідом. Вони, як і недавні школярі, показали добрі знання історії, закономірностей історичного розвитку та високу загальну культуру. Двадцять процентів зараховано медалістів. Цього року чимало молоді прийшло з села, яка показала теж добрі знання.

Дочекались своєї черги майбутні юристи. На денне навчання прийшли люди, більшість яких працювали в різних галузях народного господарства не менше двох років. Як відзначив декан факультету професор В. Колмаков, набір хороший.

Один за одним заходять абитуриенти. Юристів змінюють біологи. І їм цього року довелося прикласти чимало зусиль, щоб добре скласти вступні іспити.

РЕПОРТАЖ

Декан факультету професор В. Ткаченко набором задоволений. Він з приємністю відзначає, що цього року на факультет зараховано 26 медалістів, і осіб, які мали виробничий стаж і склали іспити на «відмінно» і «добре».

Хороше поповнення прийшло на біологічний факультет.

Не гірше враження справили своїми відповідями і абитуриенти механіко-математичного факультету. На факультет зараховано 25 медалістів, 24 особи з виробничим стажем. Як зазначив декан факультету М. Гаврилов, цього року вступники мали вищий рівень підготовки, ніж в минулі.

Декан хімічного факультету доцент О. Богатський зазначає, що в

останні роки на хімічний факультет приходять добре підготовлені люди. Вже те, що на факультет зараховано 60 процентів медалістів, а також тих, хто склав іспити з профільючих дисциплін майже на всі п'ятірки, говорить, що абитуриенти були добре підготовлені.

Кращі з кращих зараховані на філологічний, геолого-географічний, фізичний факультети.

З різних куточків нашої країни прибули до нас на навчання юнаки та дівчата. Важко по зовнішньому вигляду пізнати, звідки ця дівчина чи хлопець з міста чи села. Тільки порозмовлявши, довідуєшся, що ця дівчина прибула з Вінницької області, а та — з Кіровоградської. Прибули до нас на навчання і з Грузії, з Херсона та Симферополя, і ще багатьох республік, міст і сіл.

...Закінчилось зарахування — відповідальний період в житті університету. І тепер можна з певністю сказати, що хороше поповнення прибуло до університету в цей знаменний рік — рік 50-річчя Радянської влади.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩИРО ДЯКУЄМО

РОЗПОЧАВСЯ новий навчальний рік для викладачів та студентів нашого рідного університету. А ми, його сьогорічні випускники, вступаємо в повний дитячих дзвінких голосів клас, щоб вчити школярів.

Як зацікавити допитливих дітей, прищепити їм любов до природи — ось насущне питання випускника-біолога, яке у величезній мірі допомогли нам розв'язати викладачі університету. Під їх керівництвом ми навчилися цікаво будувати уроки, вести роботу з юними натуралістами.

Всьому професорсько-викладацькому колективу біологічного факультету і університету ми приносимо свою щирю подяку та поздоровлення з новим навчальним роком.

МАШКОВСЬКА, БАРИШКОВА, НОВИЦЬКА, ДУДНИК — випускники біологічного факультету (заочне відділення).

ЧЕСНІСТЬ

НАМ надійшов лист від товариша Войтенка, мешканця міста Одеси. Федір Максимович зворушений чесністю і людяністю абитуриєнтки Неллі Габораєвої, яка повернула йому (через II-е відділення зв'язку) 350 загублених карбованців.

На жаль, в цьому році дівчині не довелося влитися в студентську сім'ю — вона не пройшла за конкурсом. Можливо, життя складеться так, що Неллі знайде іншу стежку, навіть студенткою не буде, проте чесною радянською людиною вона вже є.

В. ЦИМБАЛЮК

ПРАГНІТЬ ДО ЗНАНЬ

П'ЯТЬ років пролетіло з того часу, як я вперше переступила поріг тепер такого рідного університету. Все було новим, незаниманим. Губилася від оточення ще не знайомих людей, від великої кількості предметів, які нам почали читати, і від системи занять, відмінної від шкільної.

Зараз студентські роки позаду. І, прощаючись з рідним факультетом, я б хотіла поділитись деякими думками з молодими, хто сьогоріч вперше влився в гомінку студентську юрбу.

Ви, мої молоді друзі, майбутні колеги, розпочали свій шлях в науку в знаменний час, коли минає піввік відтоді, як наші діди завоювали для нас це право. То ж цінуйте все, що дала вам

радянська держава. Мої однокурсники майже всі були з виробництва, люди різних професій, різних нахилів і смаків. І, признаючись, коли мене обрали комсоргом, я розгубилася. Та це було тільки спочатку. Навчання, праця в колгоспі, так згуртували першокурсників, що жоден не мислив себе поза колективом.

Вірно розпланувавши час, ми встигали всюди — і вчилися добре, і відпочивали весело.

А тепер, передаючи вам, як естафету, свої студентські роки, ми, випускники, бажемо, щоб вони були плодотворними, щоб спогад про них залишився на все життя.

М. МОСЬОНДЗ, випускниця філологічного факультету.

національно-визвольного руху в нашу епоху також вимагають глибоких досліджень.

Поставивши перед працівниками суспільних наук важливі завдання в галузі філософії, політекономії, історії партії, наукового комунізму, ЦК КПРС накреслив і ряд організаційних заходів для їх втілення в життя, для зміцнення матеріально-технічної бази наукових досліджень. Передбачено поліпшити планування і фінансування наукових робіт, підготовку для них статистичних даних, широке використання архівних фондів.

Розвиток суспільних наук, творче викладання їх в учбових закладах, успішна дослідницька і масово-пропагандистська робота є в прямій залежності від підбору, розстановки і виховання теоретичних кадрів. ЦК КПРС особливо увагу приділяє вирішенню питань, зв'язаних з підготовкою і перепідготовкою цих кадрів, вису-

ненню молодих наукових сил.

Партійні організації покликані підтримувати серед вчених і викладачів атмосферу високої відповідальності, розвивати принципиальність, творчу активність і взаємну вимогливість, критику і самокритику. Предметом постійного турбування партійних органів повинно бути виховання працівників суспільних наук в дусі комуністичної партійності, в дусі класового, конкретно-історичного підходу до явищ сучасності.

Зараз, як ніколи, важливо підвищити роль і відповідальність наукових установ, а також видавництва за ідейний і науковий зміст публікацій з суспільних наук.

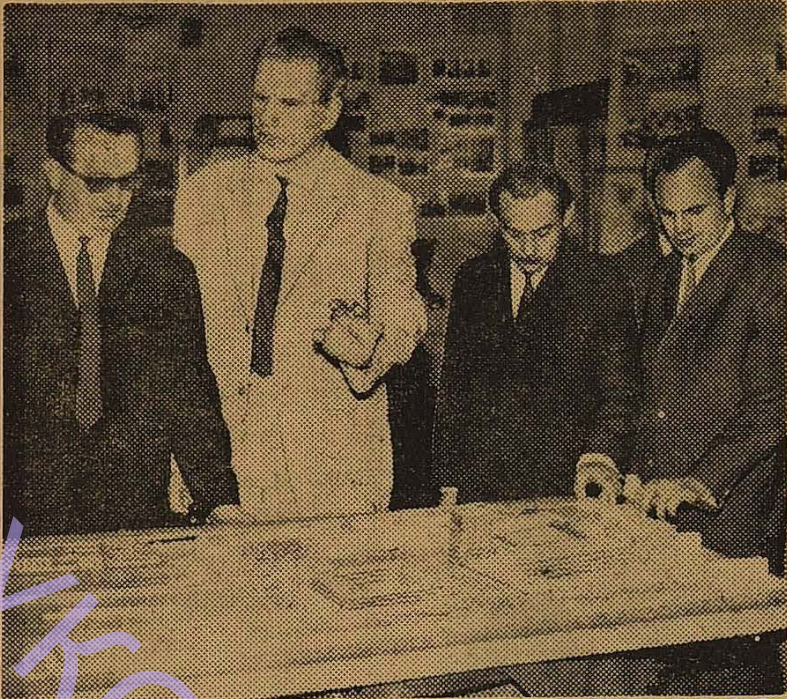
На жаль, деякі видавництва не пред'являють необхідних вимог до авторів, через що нерідко виходять в світ малоцінні книжки. Якщо мова йде про дослідження, то повинно бути правилом: гідні пуб-

лікації лише ті праці, які збагачують науку новими ідеями, висновками, рекомендаціями.

Обов'язок партійних організацій — розгорнути широке роз'яснення постанови ЦК КПРС, накреслити конкретні заходи по його втіленню в життя. Слід привести у відповідність з вимогами партії плани науково-дослідної і масово-політичної роботи, узагальнити позитивний досвід в цій галузі, зробити його надбанням всіх наукових і педагогічних кадрів.

Великі і почесні обов'язки працівників суспільних наук. Невпинно поєднуючи в своїй діяльності ленінський принцип узагальнення революційного досвіду минулого з творчою постановою і вирішенням нових проблем, наші наукові кадри роблять великий внесок в скарбницю марксизму-ленізму, в побудову комуністичного суспільства.

(«Правда» від 28 серпня 1967 р.)

Наше місто-герой Одесу відвідала делегація з угорського міста-побратима Сегеда.

Гості познайомилися з містом, побували на підприємствах, в установах, відвідали і наш університет.

Гостинно відчинилися двері для друзів з Угорщини, які були тепло зустрінуті колективом вузу.

НА ФОТО: ректор професор О. Юрженко розповідає гостям, яким буде наш університет в недалекому майбутньому.

дядьких Української РСР росли і зміцніли разом із переможною ходою соціалізму, розповідається в книзі В. М. Терлецького «Ради депутатів трудящих Української

РСР в період завершення будівництва соціалізму (1938—1958 рр.)», яка вийшла у видавництві «Наукова думка». Автор на документальному матеріалі досліджує величезну роботу Рад в справі будівництва соціалізму.

В період Великої Вітчизняної війни Ради у важких умовах організували трудящих на смертельну битву із лютим фашистським звіром. Немало труднощів вони зазнали і у відбудовний період.

Книга розрахована на депутатів і актив Рад, працівників державних і партійних органів, науководслідних закладів.

ГРУНТОВНА ПРАЦЯ

Двотомник «Перемога Великої Жовтневої соціалістичної революції на Україні», який виходить у «Науковій думці», — праця великого колективу вчених. У ній вперше так ґрунтовно і яскраво зма-

ТЕМА НАШОГО КОНКУРСУ:

ГАЗЕТА «За наукові кадри» продовжує конкурс на кращий твір — оповідання, поему, вірш, нарис, малюнок, фотографію.

Наш конкурс присвячується 50-річчю Радянської влади і проходить під загальним тематичним заголовком «МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ».

Ми хочемо, щоб у ваших творах відбивався великий і складний шлях, який пройшла вся наша країна за півстоліття революції; щоб в них відбилась героїчна історія боротьби і праці радянської молоді.

Ми чекаємо від вас творів, які б показували, як ідеї Великої пролетарської революції живуть в справах і вчинках ваших однолітків та старших сучасників.

Ми хочемо, щоб у ваших віршах і оповіданнях, фотографіях, нарисах відби-

МОЯ РЕВОЛЮЦІЯ

лись мрії, пошуки та ідеали молодого сучасника будівництва комуністичного суспільства. Нехай в них розповідається також про життя і працю людей нашого приморського міста і, звичайно ж, про студентське життя.

Наша газета систематично друкуватиме кращі твори, що надходять на конкурс. Крім того, твори переможців конкурсу будуть опубліковані в окремому спеціальному випуску, приуроченому до 50-річчя Жовтня.

Для переможців в конкурсі встановлено такі премії:

Одна перша премія розміром 30 крб.

Дві других премії — по 20 крб.

Три третіх премії — по 10 крб.

Надсилайте твори на конкурс. Конкурс триватиме до 25 жовтня 1967 року.

НОВІ КНИГИ

ЗА 20 РОКІВ

Ради виникли в жовтні-листопаді 1905 року в містах і робітничих селищах Росії як керівні органи страйкової боротьби. В. І. Ленін відразу ж побачив у них зародок нової революційної влади.

Перемогу соціалізму на Україні, розширення і зміцнення соціальної бази диктатури пролетаріату відбито і закріплено в Конституції УРСР, затвердженій Надзвичайним XIV з'їздом Рад УРСР 30 січня 1937 року. Конституція УРСР яскраво відображає повновладдя українського народу: «Вся влада в Українській РСР, — проголошує ст. 3 Конституції, — належить трудящим міста і села в особі Рад депутатів трудящих».

Про те, як Ради депутатів тру-

льовано історичні події 1917 і першої половини 1918 років.

У праці глибоко і всебічно показано соціально-економічні передумови Жовтневої революції, діяльність більшовицьких груп напередодні Лютневої революції, рушійні сили національного руху, велику роль шахтарів, металістів у революційній боротьбі.

У ряді населених пунктів Донбасу Радянська влада перемогла одразу ж після Жовтневого збройного повстання в Петрограді, а в решті районів України — в грудні 1917 року і в січні 1918 року.

Нариси, вміщені в другому томі, дають читачеві можливість уявити всю своєрідність розвитку соціалістичної революції в українських містах, повітових центрах і селах. Вони показують багатогранну діяльність місцевих більшовицьких організацій у встановленні Радянської влади, висвітлюють роль робітничого класу, Рад робітничих і солдатських депутатів, зокрема I з'їзду Рад, що відбувся

в Харкові в боротьбі проти українських буржуазних націоналістів та іншого контрреволюційного охвістя, яке протидіяло революційним силам, намагалося віддати Україну в лабеті імперіалістичних загарбників. Двотомник висвітлює революційну боротьбу селянства, а також перші кроки соціалістичного будівництва в основних районах України.

ДВОТОМНЕ ВИДАННЯ

В результаті Великої Жовтневої соціалістичної революції в нашій країні вперше в історії було повалено владу поміщиків і капіталістів, а фабрики, заводи, залізниця, банки, земля та її надра перейшли до рук народу. Переборюючи величезні економічні труднощі, український народ приступив до відбудови народного господарства, що вкрай було зруйноване війна-

ми. У той важкий час В. І. Ленін відзначав: «Українцям фінансову допомогу ми даємо, допомагаємо чим можемо». Справді, Радянська Росія виділяла для України величезні кошти, фабрично-заводське устаткування, паровози, вагони, сільськогосподарські знаряддя, різні товари.

На Україні за короткі строки була відбудована промисловість Криворіжжя і Донбасу, збудовані такі заводи-гіганти, як Харківський тракторний, Ново-Краматорський машинобудівний, Дніпровська ГЕС імені В. І. Леніна, металургійні комбінати «Азовсталь», «Запоріжсталь» та ін.

Тепер Радянська Україна виробляє промислової продукції майже стільки, скільки її виготовляв у передвоєнні роки весь Радянський Союз.

Про те, якими шляхами розвивалося народне господарство Радянської України протягом п'ятидесяти років, ви можете дізнатися з двотомного ювілейного видання «Розвиток народного господарства Української РСР (1917—1966)», яке виходить у видавництві «Наукова думка».

СЛОВО ПРО СЛОВО

ВІНОЧОК СЛІВ ПЕРШОКУРСНИКАМ

У ЖИТТІ кожної людини бувають такі події, які обов'язково супроводжуються появою нових слів у мові цієї людини. Цього року до нашого університету прийшло поповнення — декілька сот щасливих юнаків і дівчат. І в їхній мовній побут день у день будуть вливатися все нові й нові слова, кожне з яких має і своє значення, і свою історію. Сьогодні ми й хочемо подарувати віночок слів першокурсникам ювілейного року.

Кожен першокурсник із законною гордістю говорить — «Я студент університету». А де взялися слова «студент», «університет», яке їх значення?

Слово «СТУДЕНТ» вперше зафіксоване в XVI ст. у творах українського полеміста Ів. Вишенського. У «Лексиконі» П. Беринди (1627 р.) значення його пояснено так: «Тшатель... студент», тобто «особа, що старанно працює, чогось дошукується і домагається».

Слово «студент» зайшло в українську мову через польську з латинської, в якій воно утворилось від дієслова «студере» — «прагнути, шукати, домагатись і досягати чогось». З організацією вищих шкіл слово «студент» стало назвою слухача цієї школи, який старанно працює, учиться, здобуває знання й певні практичні навички. З таким значенням це слово вживається й тепер, у нашу епоху.

Слово «УНІВЕРСИТЕТ» як назва вищого навчального й наукового закладу з багатьма факультетами, на яких вивчаються різні науки, засвідчене в українській і російській мовах на початку XVIII століття. Зайшло воно в наші мови очевидно з німецької. Однак воно не німецьке, а латинське. У латинській мові було слово «універсітас», яке вживалось у значенні «сукупність». Від цього слова й утворилось слово «університет» як назва школи, що становить сукупність факультетів, відділів, на яких вивчаються різні науки. На укра-

їнському ґрунті синонімом до іншомовного слова «університет» ще в першій половині XIX ст. вживалось слово «всеучилище», тобто «школа, в якій вивчають всі відомі науки», «сукупність наук».

Переступивши поріг свого факультету, студенти-першокурсники підуть у аудиторію на лекції, на семінари.

Лекція — це основна, провідна форма навчання в університеті. Значення слова «ЛЕКЦІЯ» таке: «усний виклад наукової дисципліни студентам вищої школи». Зайшло це слово у наші мови у XVIII ст. з латинської, в якій слово «лекція» вживалось у значенні «читання». Сліди такого значення слова «лекція» зберігаються ще й тепер, наприклад: «професор читає лекцію», хоча він її не читає, а виголошує.

Слово «СЕМІНАР» також зайшло в наші мови у XVIII ст. з латинської (лат. семінаріум), в якій воно вживалось у значенні «роз-

садник». У вищій школі «семінар» як форма групових занять студентів під керівництвом викладача, є дійсно розсадником глибоких теоретичних знань і практичних навичок.

Та ось наближається кінець першого півріччя і на устах студентів все частіше й частіше починають звучати слова «сесія», «екзамени». Слова ці в наших мовах також почали вживатися тільки з кінця XVIII ст. і за походженням є латинськими. Слово «СЕСІЯ» (лат. сессіо) утворилось у латинській мові від дієслова «седере» — «сидіти». Тепер слово «сесія» в наших мовах може вживатися у таких значеннях: 1) засідання органів влади в період таких засідань; 2) екзамени у вищій школі і період таких екзаменів. Отже, в нашій вузівській практиці сесія — це період, коли студент сидить і вивчає за джерелами якусь наукову дисципліну, приводить у систему здобуті знання на лекціях і семінарах, щоб успішно скласти екзамені.

Слово «ЕКЗАМЕН» (лат. екс-мен) добре дослівно передається українським словом «іспит» і російським «испытание», вживаних у значенні «перевірка здобутих студентом знань».

Студентські роки якось швидко, непомітно линуць. І ось настає час одержати диплом — те, чого протягом п'яти років старанно шукав і домагався студент. Слово «ДИПЛОМ» зайшло у наші мови у XVIII ст. з грецької мови (гр. діплама), в якій воно утворилось від дієслова «діплоо», уживаному у значенні «складаю удвоє». У грецькій мові слово «диплом» спочатку вживалось у значенні «грамота на якісь привілеї, складена удвоє, пополам», а потім, уже згодом, — «офіційне посвідчення про закінчення навчання в закладі».

Та в нашій країні диплом є не лише документ про закінчення вищої школи. Він водночас є і документом, який свідчить, що його пред'явник є висококваліфікованим та ідейно загартованим будівником комуністичного суспільства.

Доцент А. МОСКАЛЕНКО.